

สาธารณรัฐอินเดีย (Republic of India)

เมืองหลวง กรุงนิวเดลี

ที่ตั้ง อยู่ในภูมิภาคเอเชียใต้ พื้นที่ประมาณ 3,287,263 ตร.กม. แบ่งเป็นพื้นดิน 2,973,193 ตร.กม. พื้นน้ำ 314,070 ตร.กม. (ใหญ่กว่าไทยประมาณ 6 เท่า) มีพรมแดนทางบกยาวประมาณ 13,888 กม. และชายฝั่งทะเลยาวประมาณ 7,000 กม. รวมทั้งมีดินแดนที่เป็นหมู่เกาะในอ่าวเบงกอล ทะเลอันดามัน และทะเลอาหรับ จำนวน 1,197 เกาะ หมู่เกาะที่สำคัญ ได้แก่ หมู่เกาะอันดามัน นิโคบาร์ และลักษทวีป ส่วนนิวเดลีอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 1,800 กม.

อาณาเขต

ทิศเหนือ และตะวันออกเฉียงเหนือ	ติดปากีสถาน จีน เนปาล ภูฏาน และเมียนมา
ทิศตะวันออก และตะวันออกเฉียงใต้	ติดบังกลาเทศ เมียนมา และอ่าวเบงกอล
ทิศใต้	ใกล้ศรีลังกา
ทิศตะวันตก และตะวันตกเฉียงเหนือ	ติดปากีสถาน

ภูมิประเทศ ประกอบด้วย 4 ลักษณะ คือ 1) เขตภูเขาสูงตอนเหนือ (เทือกเขาหิมาลัย) เป็นเขตเทือกเขาสูงเป็นแนวยาวตะวันตก-ตะวันออก เริ่มต้นจากเขตแดนอัฟกานิสถานกั้นชายแดนดินแดนสหภาพจัมมูและแคชเมียร์ของอินเดียทางตอนเหนือ จนถึงชายแดนจีนและเมียนมาทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ 2) เขตลุ่มน้ำคงคาพรหมบุตร และลุ่มน้ำสินธุ ลุ่มน้ำคงคาและพรหมบุตรเป็นเขตลุ่มน้ำขนาดใหญ่ ในแนวตะวันตก-ตะวันออกของประเทศ ต้นน้ำเกิดจากเทือกเขาหิมาลัย และแยกเป็นสาขาอีกหลายสาย เป็นพื้นที่อุดมสมบูรณ์ที่สุดของประเทศ ส่วนลุ่มน้ำสินธุ ต้นน้ำอยู่ในทิเบต ไหลในแนวจากเหนือไปตะวันตกเฉียงใต้ พื้นที่ส่วนใหญ่อยู่ในเขตปากีสถาน แต่มีแม่น้ำสาขาหลายสายอยู่ในเขตอินเดีย 3) เขตพื้นที่ทะเลทราย (ทะเลทราย Thar) อยู่ทางตะวันตกเฉียงเหนือของประเทศ เขตรัฐราชสถาน ต่อเนื่องปากีสถาน สภาพภูมิประเทศเป็นที่ราบต่ำสูงจากระดับน้ำทะเลประมาณ 200 ม. มีภูเขาหินปูนกระจายทั่วไป และ 4) เขตพื้นที่คาบสมุทรตอนใต้ เป็นพื้นที่ส่วนใหญ่ของประเทศ ซึ่งยื่นเข้าไปในมหาสมุทรอินเดียรายล้อมด้วยเทือกเขาสลับซับซ้อนหลายเทือก ตอนกลางพื้นที่คาบสมุทรเป็นเขตที่สูง เรียกว่าที่ราบสูง Deccan มีเทือกเขา Ghats ขนาบอยู่ทั้งด้านตะวันออกและด้านตะวันตก ปลายเทือกเขา 2 เทือกนี้ไปบรรจบกันในทางตอนใต้ที่เทือกเขานิลคีรี

ภูมิอากาศ 4 ฤดู ได้แก่ ฤดูร้อน (มี.ค.-พ.ค.) ฤดูฝน (มิ.ย.-ส.ค.) ช่วงลมมรสุมตะวันตกเฉียงใต้ ฤดูมรสุม (ก.ย.-พ.ย.) ช่วงลมมรสุมตะวันออกเฉียงเหนือ และฤดูหนาว (ธ.ค.-ก.พ.) อุณหภูมิแตกต่างกันตามสภาพแวดล้อม และพื้นที่ ตอนเหนือมีอากาศหนาวเย็นกว่าทางใต้ เขตเทือกเขาสูงตอนเหนือมีหิมะปกคลุม ยอดเขาเกือบทั้งปี ในฤดูหนาวมีอุณหภูมิต่ำกว่า 0 องศาเซลเซียส ขณะที่ฤดูร้อนมีอุณหภูมิสูงสุดประมาณ 25 องศาเซลเซียส ตอนใต้เป็นเขตร้อนอากาศค่อนข้างร้อน ในฤดูหนาวอุณหภูมิประมาณ 4-10 องศาเซลเซียส และในฤดูร้อนอุณหภูมิประมาณ 38-48 องศาเซลเซียส ฝนตกไม่แน่นอนและไม่ทั่วประเทศ แต่เขตเทือกเขา Khasi และเทือกเขา Jaintia ในรัฐเมฆาลัย เป็นเขตที่ฝนตกหนักมากที่สุดในโลก โดยมีปริมาณน้ำฝนถึง 11,872 ลบ.ม./ปี

รายละเอียดประชากร 1,463 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วน 17.78% ของประชากรโลก มากเป็นอันดับ 1 ของโลก ในปี 2566-2568 ทั้งนี้ สหประชาชาติคาดว่าอินเดียจะมีประชากร 1,500 ล้านคน และ 1,700 ล้านคน ภายในปี 2573 และปี 2593 ตามลำดับ

ศาสนา ฮินดู 79.8% อิสลาม 14.2% คริสต์ 2.3% ซิกข์ 1.7% พุทธ 0.70% อื่น ๆ 5.3%

ภาษา จำนวน 22 ภาษา ภาษาฮินดีและภาษาอังกฤษเป็นภาษาที่ใช้ทางราชการ ภาษาฮินดี 43.6% เบงกาลี 8% มาราฐี 6.9% เตลูกู 6.7% ทมิฬ 5.7% กุชราต 4.6% อูรดู 4.2% กรรณาฏะ 3.6% โอริยา 3.1% มลายาลัม 2.9% ปัญจาบี 2.7% อัสสัม 1.3% และอื่น ๆ 6.7%

การศึกษา อัตราการรู้หนังสือ 80.9% แบ่งเป็น เพศชาย 87.2% เพศหญิง 74.6% มีมหาวิทยาลัย 1,338 แห่ง และสถาบันการศึกษาระดับวิทยาลัยมากกว่า 52,000 แห่ง สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาจำนวนมากได้รับความช่วยเหลือจากต่างชาติ เช่น แคนาดา เยอรมนี ฝรั่งเศส อิตาลี สวิตเซอร์แลนด์ สวีเดน สหราชอาณาจักร นอร์เวย์ และมีนักศึกษาต่างชาติเข้ามาศึกษาในอินเดียจำนวนมาก ส่วนใหญ่มาจากประเทศกำลังพัฒนา และตามโครงการแลกเปลี่ยน

การก่อตั้งประเทศ อินเดียตกอยู่ภายใต้การปกครองของสหราชอาณาจักรตั้งแต่คริสต์ศตวรรษที่ 19 และมีการเคลื่อนไหวต่อต้านสหราชอาณาจักรมาโดยตลอด จนถึงเหตุการณ์รณรงค์เรียกร้องเอกราชโดยสันติวิธี ที่เริ่มขึ้นเมื่อปี 2463 นำโดยมหาตมะ คานธี และยาวาหะราล เนรูห์ ประสบความสำเร็จ ทำให้อินเดียได้รับเอกราชจากสหราชอาณาจักรเมื่อ 15 ส.ค.2490 และสถาปนาสาธารณรัฐอินเดียเมื่อ 26 ม.ค.2493

วันชาติ 26 ม.ค.

วันประกาศเอกราช 15 ส.ค.

การเมือง เป็นสาธารณรัฐปกครองในระบอบประชาธิปไตย แบ่งการปกครองออกเป็น 28 รัฐ และ 8 ดินแดนสหภาพ (Union Territories) มีประธานาธิบดีเป็นประมุข ประธานาธิบดีและรองประธานาธิบดี มาจากการลงคะแนนของคณะผู้เลือกตั้ง (Electoral College) วาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี ดำรงตำแหน่งได้ไม่เกิน 2 วาระ รองประธานาธิบดีเป็นประธานวุฒิสภาโดยตำแหน่ง

รัฐธรรมนูญอินเดียแบ่งแยกอำนาจระหว่างรัฐบาลกลาง (Government of India) กับรัฐบาลแห่งรัฐ (State Government) อย่างชัดเจน

ฝ่ายบริหาร นรม. เป็นผู้มีอำนาจสูงสุดในการบริหารประเทศ ประธานาธิบดีเป็นผู้แต่งตั้ง นรม. ซึ่งเลือกโดยสมาชิกพรรคเสียงข้างมากในสภาผู้แทนราษฎร (โลกสภา) วาระการดำรงตำแหน่ง 5 ปี ครม.แต่งตั้งโดยประธานาธิบดีตามการเสนอของ นรม. ครม.รายงานโดยตรงต่อสภาผู้แทนราษฎร

ฝ่ายนิติบัญญัติ ระบบ 2 สภา คือ 1) วุฒิสภา (ราชยสภา) จำนวนไม่เกิน 250 คน วาระ 6 ปี ตามรัฐธรรมนูญ ในจำนวนนี้ 12 คน เป็นผู้ทรงคุณวุฒิที่ประธานาธิบดีแต่งตั้งทุก 2 ปี และที่เหลือ 238 คน เลือกโดยสภานิติบัญญัติแห่งรัฐหรือดินแดนสหภาพ ซึ่งปัจจุบันมีสมาชิก 245 คน 2) สภาผู้แทนราษฎร (โลกสภา) จำนวน 552 คน วาระ 5 ปี ตามรัฐธรรมนูญ ปัจจุบันมีสมาชิก 545 คน ในจำนวนนี้ 543 คน มาจากการเลือกตั้งโดยตรง (ผู้แทนรัฐ 530 คน และผู้แทนดินแดนสหภาพ 13 คน) ผู้แทน Anglo-Indian Community 2 คน แต่งตั้งโดยประธานาธิบดี

ฝ่ายตุลาการ มีอำนาจอิสระ ทำหน้าที่ปกป้องและตีความรัฐธรรมนูญ ศาลฎีกา (Supreme Court) เป็นศาลสูงสุดของประเทศ ผู้พิพากษาประจำศาลฎีกามีจำนวนไม่เกิน 34 คน ปัจจุบันมี 34 คน แต่งตั้งโดยประธานาธิบดี ในระดับรัฐมีศาลสูงสุดของรัฐและศาลทั่วไป ซึ่งแตกต่างกันไปในแต่ละรัฐ

พรรคการเมือง ระบบหลายพรรค ปัจจุบันคณะรัฐบาลที่บริหารประเทศอินเดีย คือ กลุ่มพันธมิตรประชาธิปไตยแห่งชาติ (National Democratic Alliance-NDA) มีพรรคการติยะ ชนตะ (Bharatiya Janata Party-BJP) เป็นแกนนำ พรรคการเมืองสำคัญนอกเหนือจากพรรค BJP ได้แก่ พรรคคองเกรส ซึ่งเป็นแกนนำพรรคฝ่ายค้าน พรรคชนตะดาล พรรคอามาตมิ และพรรคคอมมิวนิสต์อินเดีย เป็นต้น

สถานการณ์ทางการเมือง

นรม.นเรนทรา โมดิ ของอินเดีย และพรรคการติยะ ชนตะ (Bharatiya Janata Party-BJP) ชนะการเลือกตั้งทั่วไปเมื่อปี 2567 (การเลือกตั้งโลกสภาครั้งที่ 18) ต่อเนื่องเป็นสมัยที่ 3 ภายหลังการนับผลการเลือกตั้งเมื่อ 4 มิ.ย.2567 โดยพรรค BJP มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในโลกสภา (สภาผู้แทนราษฎร) 240 ที่นั่ง ซึ่งไม่ถึงกึ่งหนึ่งในโลกสภาที่มีทั้งสิ้น 543 ที่นั่ง ทำให้พรรค BJP ต้องจัดตั้งรัฐบาลผสมครั้งแรก ร่วมกับพรรคการเมืองในกลุ่ม NDA ได้แก่ พรรค Telugu Desam Party (TDP) ที่มี 16 ที่นั่ง พรรค Janata

Dal (United) (JD(U)) 12 ที่นั่ง และพรรคเล็กอื่น ๆ อีก 25 ที่นั่ง รวมเป็นรัฐบาลผสมเสียงข้างมาก 293 ที่นั่ง ขณะที่กลุ่มพันธมิตรฝ่ายค้าน หรือกลุ่ม INDIA (Indian National Developmental Inclusive Alliance) นำโดยพรรคคองเกรส มีจำนวนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในโลกลสภา 232 ที่นั่ง

การที่รัฐบาลของ นรม.โมดิ สมัยที่ 3 เป็นรัฐบาลผสม ทำให้นโยบายอินเดียชาตินิยมที่เป็นแนวทางหลักของรัฐบาล นรม.โมดิ มาตลอดตั้งแต่สมัยแรก (ปี 2557) ลดระดับความเข้มข้นลง และปรับนโยบายการบริหารให้สอดคล้องกับแนวทางของพรรคร่วมรัฐบาลมากขึ้น ควบคู่กับการสานต่อนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ อาทิ การลดอัตราการว่างงาน การลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน การผลักดันอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ การส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ และการเร่งพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโตขึ้นเป็นอันดับ 3 ของโลกภายในปี 2573 รองจากสหรัฐฯ และจีน

อินเดียยังคงดำเนินนโยบาย Neighbourhood First ที่ให้ความสำคัญลำดับแรกกับการดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศรอบบ้านในภูมิภาคเอเชียใต้ และประเทศโดยรอบมหาสมุทรอินเดีย เพื่อรักษาบทบาทนำและสกัดกั้นการขยายอิทธิพลของจีนในภูมิภาคเอเชียใต้ รวมถึงมหาสมุทรอินเดีย ตลอดจนให้ความสำคัญกับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ผ่านการดำเนินนโยบาย Act East Policy (AEP) และมุ่งขยายบทบาทการเป็นมหาอำนาจในเวทีโลก ควบคู่กับการเสริมสร้างความร่วมมือกับทุกประเทศ เน้นให้ความสำคัญกับการเข้าเป็นสมาชิกถาวรคณะมนตรีความมั่นคงแห่งสหประชาชาติ (United Nations Security Council-UNSC) การดำเนินยุทธศาสตร์อินโด-แปซิฟิก โดยเฉพาะความร่วมมือกับกลุ่มพันธมิตรความมั่นคง 4 ฝ่าย (Quadrilateral Security Dialogue-QUAD) การเป็นกระบอกเสียงให้กลุ่มประเทศโลกใต้ (Global South) และการขยายบทบาทในกลุ่ม BRICS

เศรษฐกิจ อินเดียเป็นประเทศกำลังพัฒนา ใช้ระบบเศรษฐกิจแบบผสมระหว่างทุนนิยมกับสังคมนิยม ที่เน้นการพึ่งพาตนเอง ประชากรอินเดียยังประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ คิดเป็นสัดส่วน 44% ขณะที่ปัญหาความยากจนยังเป็นปัญหาท้าทายสำคัญ ทั้งนี้ อินเดียได้เริ่มปฏิรูประบบเศรษฐกิจจากแบบกึ่งสังคมนิยมมาเป็นการเปิดตลาดภายในประเทศมากขึ้นตั้งแต่ปี 2534 ส่งผลให้เศรษฐกิจอินเดียพัฒนามาเป็นลำดับ และสามารถยกระดับขึ้นเป็นประเทศที่มีอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจในเกณฑ์สูง ปัจจุบัน อินเดียมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 4 ของโลก รองจากสหรัฐฯ จีน เยอรมนี แคนาดา คิดเป็นมูลค่า 4.19 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ (IMF เมื่อ พ.ศ.2568) รัฐบาลอินเดียภายใต้การบริหารของ นรม.โมดิ ตั้งเป้าหมายขยายขนาดเศรษฐกิจอินเดียให้มีขนาดใหญ่เป็นอันดับ 3 ของโลก ภายในปี 2573 และการเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วภายในปี 2590 (Viksit Bharat 2047)

ธนาคารกลางอินเดีย (Reserve Bank of India-RBI) ประเมินว่า เศรษฐกิจอินเดียในปีงบประมาณ 2569 (1 เม.ย.2568-31 มี.ค.2569) จะขยายตัว 6.8% โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากการปฏิรูประบบเศรษฐกิจภายในประเทศ อาทิ การปรับปรุงระบบภาษีสินค้าและบริการ (Goods and Services Tax-GST) การผ่อนคลายนโยบายทางการเงิน และการส่งเสริมการผลิตภายในประเทศ รวมทั้งการดำเนินนโยบายดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ และการเร่งเจรจาข้อตกลงทางการค้ากับประเทศต่าง ๆ สอดคล้องกับสถาบันการเงินระหว่างประเทศ อาทิ ธนาคารโลก และ IMF ที่ประเมินเศรษฐกิจอินเดียในปีงบประมาณ 2569 จะขยายตัว 6.5% และ 6.6% ตามลำดับ และจะมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่เป็นอันดับ 3 ภายในปี 2571 จากการที่เศรษฐกิจอินเดียขยายตัวต่อเนื่อง แม้เผชิญกับปัจจัยเสี่ยงจากสถานการณ์เศรษฐกิจโลก ความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ที่มีความไม่แน่นอนสูง และมาตรการกีดกันทางภาษีจากสหรัฐฯ กอปรกับการดำเนินนโยบายการพึ่งพาตนเอง (Make in India หรือ Atmanirbhar Bharat) ทำให้อินเดียเป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจเติบโตเร็วที่สุดในโลก มีความยืดหยุ่น และกลายเป็นผู้เล่นสำคัญในห่วงโซ่อุปทานโลก นอกเหนือจากสหรัฐฯ และจีน

สกุลเงิน ตัวย่อสกุลเงิน : รูปี (Indian rupee-INR)

อัตราแลกเปลี่ยนต่อดอลลาร์สหรัฐ : 1 ดอลลาร์สหรัฐ : 88.63 รูปี

อัตราแลกเปลี่ยนต่อบาท : 1 บาท : 2.73 รูปี (พ.ย.2568)

ดัชนีเศรษฐกิจสำคัญ (ปี 2568)

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) : 4,190 ล้านดอลลารสหรัฐ

อัตราการเติบโตทางเศรษฐกิจ : 6.6%

รายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี : 2,880 ดอลลาร์สหรัฐ

แรงงาน : 643.3 ล้านคน

อัตราการว่างงาน : 5.2%

อัตราเงินเฟ้อ : 1.54%

ผลผลิตทางการเกษตร : ข้าว ข้าวสาลี อ้อย กระบือ ผลิตภัณฑ์นม มันฝรั่ง ผัก ถั่ว ข้าวโพด หัวหอม

ผลผลิตอุตสาหกรรม : ผ้า เคมีภัณฑ์ อาหารแปรรูป เหล็กกล้า ชิ้นส่วนรถยนต์ ปูนซีเมนต์ เหมืองแร่ พลังงาน เครื่องจักร ซอฟต์แวร์ และเวชภัณฑ์

ดุลการค้าระหว่างประเทศ : ขาดดุลการค้า 154,990 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

สินค้าส่งออก : น้ำมันสำเร็จรูป เวชภัณฑ์ อัญมณี รถยนต์ เหล็กกล้า อุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ และเสื้อผ้าสำเร็จรูป

คู่ค้าส่งออกที่สำคัญ : สหรัฐฯ สหราชอาณาจักร ฮ่องกง เนเธอร์แลนด์ จีน สหราชอาณาจักร

สินค้านำเข้า : น้ำมันดิบ ทองคำ ถ่านหิน ก๊าซธรรมชาติ และแผงวงจรรวม

คู่ค้านำเข้าที่สำคัญ : จีน รัสเซีย สหราชอาณาจักร เนเธอร์แลนด์ สหรัฐฯ และซาอุดีอาระเบีย

คู่ค้าสำคัญ : สหรัฐฯ จีน สหราชอาณาจักร รัสเซีย ซาอุดีอาระเบีย สิงคโปร์ อิรัก เยอรมนี อินเดีย เนเธอร์แลนด์ เกาหลีใต้ ฮ่องกง ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ สหราชอาณาจักร มาเลเซีย ไทย แอฟริกาใต้ และเวียดนาม

การทหารและความมั่นคง

การทหาร : ประธานาธิบดีดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารสูงสุดและผู้บัญชาการเหล่าทัพ โดยตำแหน่งใช้อำนาจผ่าน ครม. ที่มี นรม. และ รมว.กระทรวงกลาโหม (กท.) เป็นผู้รับผิดชอบ กท. มีหน่วยงานสำคัญ 5 กรม คือ กรมการป้องกันประเทศ กรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ สถาบันวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีป้องกันประเทศ กรมสวัสดิการทหารผ่านศึก และกรมกิจการทหาร งบประมาณทางทหาร 189,699 ล้านดอลลาร์สหรัฐ (ปีงบประมาณ 2568-2569) อินเดียมีความแข็งแกร่งด้านการทหารเป็นอันดับ 4 ของโลก ตามการจัดอันดับของ Global Firepower Index (GFP) มีกำลังพลประจำการประมาณ 1,475,750 นาย และกำลังพลสำรอง 1,155,000 นาย

ทบ. มีกำลังพลประมาณ 1,237,000 นาย แบ่งเป็นกองบัญชาการ 6 ภาค ได้แก่ ภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก และภาคตะวันตกเฉียงใต้ ทบ.อินเดียมุ่งพัฒนาขีดความสามารถของยุทธโประณ์ให้ทันสมัย และให้ความสำคัญกับการยกระดับขีดความสามารถในการพัฒนายุทธโประณ์ภายในประเทศ โดยสถาบันวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (Defence Research and Development Organisation-DRDO) ภายใต้ กท.อินเดีย อยู่ระหว่างวิจัยและพัฒนาเครื่องยิงจรวดต่อสู้อากาศยาน เพื่อผลิตและใช้งานภายในประเทศเพิ่มเติม หลังจากจัดซื้อจรวดต่อสู้อากาศยาน Spike LR2 จากอิสราเอล มาประจำการบริเวณแนวเส้น Line of Actual Control (LAC) ในดินแดนสหภาพลาดักห์ นอกจากนี้ ยังร่วมมือกับฝรั่งเศส อิสราเอล และรัสเซียผลิตขีปนาวุธแบบต่าง ๆ

ทร. มีกำลังพลประมาณ 75,500 นาย แบ่งเป็นกองบัญชาการ 3 ภาค ได้แก่ ภาคตะวันตก ภาคตะวันออก และภาคใต้ มีกองเรือยุทธการ 2 กองเรือ รับผิดชอบดูแลน่านน้ำด้านทะเลอาหรับและอ่าวเบงกอล ปัจจุบัน ทร.อินเดียกำลังพัฒนาขีดความสามารถเพื่อมุ่งไปสู่ยุทธศาสตร์น่านน้ำทะเลลึก (Blue-Water Navy) กับทั้งมุ่งเสริมสร้างกำลังรบด้วยการพึ่งพาตนเองมากกว่าการสั่งซื้อจากต่างประเทศ เฉพาะอย่างยิ่งเรือบรรทุกเครื่องบิน เรือดำน้ำพลังงานนิวเคลียร์ และเรือดำน้ำดีเซล พร้อมทั้งวางเป้าหมายขยายกำลังรบให้มีเรือรบ 155-160 ลำ ภายในปี 2573 และมีเป้าหมายระยะยาวที่จะเพิ่มเรือรบเป็น 175 ลำ ภายในปี 2578 ทร.อินเดียยังพยายามยกระดับขีดความสามารถอย่างรอบด้าน เฉพาะอย่างยิ่งการปรับใช้ Big Data และ Artificial Intelligence (AI) เพื่อบูรณาการด้านการปฏิบัติการ

ปัจจุบันอินเดียมีเรือรบประเภทต่าง ๆ ที่สำคัญ ได้แก่ เรือดำน้ำที่ต่อในอินเดีย ประกอบด้วย เรือดำน้ำพลังงานนิวเคลียร์ INS Arihant ที่สามารถติดตั้งขีปนาวุธ K-15 จำนวน 12 ลูก เรือดำน้ำดีเซล INS Khanderi ที่มีขีดความสามารถปฏิบัติการโจมตีเรือผิวน้ำ ต่อด้านเรือดำน้ำ ลาดตระเวน รวบรวมข่าวสาร มีระยะทำการ 12,000 กม. เรือบรรทุกเครื่องบิน INS Vikrant ซึ่งเป็นเรือบรรทุกเครื่องบินลำแรกที่ต่อในอินเดีย และเรือลาดตระเวนต่อด้านเรือดำน้ำ INS Aruna ซึ่งเป็นเรือขนาดใหญ่ที่สุดของ ทร.อินเดีย ที่ขับเคลื่อนด้วยระบบ Diesel Engine-Waterjet ซึ่งช่วยในการปฏิบัติการภารกิจลาดตระเวนใต้ผิวน้ำ และภารกิจการค้นหาและกู้ภัย นอกจากนี้ ทร.อินเดียขยายขีดความสามารถด้วยการเปิดตัวเรือดำน้ำขีปนาวุธพลังงานนิวเคลียร์ (Nuclear-powered ballistic missile submarine-SSBN) ลำที่ 4 ของ Arihant-class ภายใต้รหัส S4* (ยังไม่ประกาศชื่ออย่างเป็นทางการ) ซึ่งติดตั้งขีปนาวุธ K-4 ระยะพิสัย 3,500 กม. เมื่อปี 2567 ล่าสุด อินเดียและฝรั่งเศสบรรลุข้อตกลงจัดซื้อ บ.Rafale-Marine (Rafael M) จำนวน 26 เครื่อง เพื่อประจำการบนเรือบรรทุกเครื่องบิน INS Vikrant ซึ่งคาดว่าจะจัดส่งแล้วเสร็จภายในปี 2573

ทอ. มีกำลังพลประมาณ 149,900 นาย แบ่งเป็นกองบัญชาการภาค 5 แห่ง ได้แก่ ภาคกลาง ภาคใต้ ภาคตะวันออก ภาคตะวันตก และภาคตะวันออกเฉียงใต้ ทอ.อินเดียมีฝูงบินรบที่ทันสมัยหลายฝูงบิน มี บ.รบ จากรัสเซียและฝรั่งเศส บ.โจมตี Jaguar จากอังกฤษ บ.ลำเลียง IL-76 และ ฮ.อีกหลายประเภท อินเดียได้รับมอบ บ. Rafale เครื่องที่ 36 พร้อมอะไหล่จากฝรั่งเศสเมื่อ 15 ธ.ค.2565 เพื่อใช้ในการกิจจวิจัยและพัฒนา ซึ่งจะเป็นประโยชน์ให้ ทอ.อินเดียใช้ บ.รุ่นดังกล่าวรักษาอธิปไตยอย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด ทั้งนี้ บ. Rafale เครื่องดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของโครงการยกระดับขีดความสามารถ ทอ.อินเดีย ซึ่งรัฐบาลอินเดียสั่งซื้อ บ. Rafale ที่ปรับปรุงตามความต้องการของ ทอ.อินเดีย จำนวน 36 เครื่อง จากฝรั่งเศส เมื่อ ก.ย.2559 และเริ่มรับมอบเครื่องแรก เมื่อ 29 ก.ค.2563 ล่าสุด ทอ.อินเดีย เสนอแผนจัดซื้อ บ. Rafale รุ่น Made in India จำนวน 114 เครื่อง ซึ่งอยู่ระหว่างการพิจารณาของสภาการจัดซื้อยุทธโปกรณ์ (Defence Acquisition Council-DAC) ของอินเดีย อย่างไรก็ตาม หากรัฐบาลอินเดียอนุมัติแผนจัดซื้อดังกล่าว จะกลายเป็นแผนจัดซื้อเครื่องบินรบครั้งใหญ่ที่สุดของอินเดีย นอกจากนี้ ทอ.อินเดียปลดประจำการ บ.รบ รุ่น Mig-21s เมื่อ ก.ย.2568 สิ้นสุดการปฏิบัติงานตลอดระยะเวลา 62 ปี โดยจะนำ บ.รบน้ำหนักเบา รุ่น Hal Tejas มาทดแทน

บริษัท Tata Advanced Systems Limited (TASL) ของอินเดีย กับบริษัท Airbus ของฝรั่งเศส ได้ร่วมทุนในการจัดตั้งโรงงานผลิตเครื่องบินทางทหารเอกชนแห่งแรกในอินเดีย โดยจะผลิตเครื่องบินลำเลียง Airbus C-295 เมื่อปี 2567 รวมทั้งมีแผนพัฒนา ฮ. Airbus H125 รุ่น Made in India เพื่อบริการกิจด้านการทหารและพลเรือน ซึ่งจะช่วยเพิ่มโอกาสของอินเดียในการเป็นศูนย์กลางด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ดึงดูดการลงทุนจากประเทศในยุโรป และส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและอวกาศภายในประเทศ โดยคาดว่าจะสามารถผลิตเพื่อใช้ในประเทศและส่งออกไปยังภูมิภาคเอเชียใต้ภายในต้นปี 2570 นอกจากนี้ อินเดียประจำการ ฮ.จู่โจม AH-64E Apache ของสหรัฐฯ เพิ่มเติม จำนวน 3 เครื่อง จากทั้งหมด 6 เครื่อง เพื่อปฏิบัติการลาดตระเวนในพื้นที่ชายแดนของอินเดีย

กองบัญชาการกองกำลังทางยุทธศาสตร์ (Strategic Forces Command-SFC) เป็นกองบัญชาการร่วมระหว่าง 3 เหล่าทัพ ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกประสานงานระหว่างหน่วยบัญชาการทางยุทธศาสตร์ของ ทบ. ทร. และ ทอ. เพื่อดูแลอาวุธยุทธศาสตร์ของอินเดีย เฉพาะอย่างยิ่งหัวรบนิวเคลียร์ และเครื่องส่งหัวรบรูปแบบต่าง ๆ โดยอินเดียเป็นประเทศหนึ่งที่มีอาวุธนิวเคลียร์ มีโครงการพัฒนานิวเคลียร์อย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านการทหารและพลังงาน ซึ่งเริ่มทดลองอาวุธนิวเคลียร์ เมื่อปี 2517 และเมื่อปี 2541 หลังการทดลองอาวุธนิวเคลียร์ อินเดียประกาศว่าเป็นมหาอำนาจนิวเคลียร์ ปัจจุบันอินเดียมีหัวรบนิวเคลียร์ประมาณ 180 หัวรบ ซึ่งใกล้เคียงกับปากีสถานที่มีประมาณ 170 หัวรบ ขณะที่จีนมีอยู่ 600 หัวรบ

นอกจากนี้ อินเดียมีกองกำลังป้องกันชายฝั่ง (Coast Guard) 13,350 นาย และกำลังพลกึ่งทหาร (Paramilitary) อีก 1,616,050 นาย

อินเดียเร่งปฏิรูปกองทัพให้มีเอกภาพ ทันสมัย รับมือภัยคุกคามทางทหารอย่างมีประสิทธิภาพ โดยสถาปนาตำแหน่งผู้บัญชาการทหารสูงสุด (Chief of Defence Staff-CDS) เมื่อ 1 ม.ค.2563 ทำหน้าที่บัญชาการ ทบ. ทร. และ ทอ.อินเดีย ในระบบการบูรรวม 3 เหล่าทัพ (Integrated Theater Command) เพื่อให้การบังคับบัญชาในยามสงครามเป็นเอกภาพ กับทั้งเป็นผู้นำปฏิรูปกองทัพอินเดียให้มียุทธโศปกรณ์ที่ทันสมัยสอดประสานระหว่าง 3 เหล่าทัพ ทั้งนี้ รัฐบาลอินเดียแต่งตั้ง พล.อ. Anil Chauhan ดำรงตำแหน่งผู้บัญชาการทหารสูงสุดคนที่ 2 เมื่อ 30 ก.ย.2565

อินเดียให้ความสำคัญลำดับต้นกับการวิจัย พัฒนา เพื่อผลิตยุทธโศปกรณ์ประจำการภายในกองทัพ พร้อมทั้งส่งออกแก่ประเทศคู่ค้า ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญให้กองทัพอินเดียมีระบบส่งกำลังบำรุงที่เข้มแข็งในระยะยาว โดยบริษัท Hindustan Aeronautical (HAL) ผู้ผลิตยุทธโศปกรณ์รายใหญ่ภายใต้กำกับของรัฐบาลอินเดีย แสดงความพร้อมขยายกำลังการผลิต บ. Tejas ซึ่งพัฒนาโดยชาวอินเดีย จาก 8 เครื่องต่อปีในปัจจุบันเป็น 24 เครื่องต่อปี ให้เพียงพอต่อคำสั่งซื้อที่มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ทั้งจาก ทอ.อินเดีย ที่สั่งซื้อ บ. Tejas 83 เครื่อง โดยมีกำหนดส่งมอบภายใน ก.พ.2572 และจากหลายประเทศที่แสดงความสนใจจัดซื้อ บ. Tejas เข้าประจำการ เช่น ฟิลิปปินส์ อียิปต์ อาร์เจนตินา นอกจากนี้ อินเดียยังเตรียมจัดส่งเครื่องบินรบสำหรับ บ.รบ รุ่น Su-30 MKI ที่ผลิตขึ้นภายในประเทศ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพ บ.รบของอินเดีย

การพัฒนาและผลิตยุทธโศปกรณ์เพื่อใช้ภายในประเทศของกองทัพอินเดีย เป็นไปตามนโยบาย Make in India ของรัฐบาล นรม.โมดิ ที่ตั้งเป้าหมายลดการพึ่งพายุทธโศปกรณ์จากต่างประเทศ มียุทธโศปกรณ์เพียงพอใช้งานในภาวะสงคราม โดยในห้วงปี 2567 อินเดียเป็น 1 ใน 25 ประเทศผู้ส่งออกยุทธโศปกรณ์สำคัญของโลก สามารถส่งออกยุทธโศปกรณ์หลายชนิดที่สำคัญ ได้แก่ ขีปนาวุธ BrahMos และเครื่องกระสุน โดยมีฟิลิปปินส์ เมียนมา ศรีลังกา มอริเชียส โมซัมบิก เซเชลส์ และอาร์เมเนีย เป็นผู้นำเข้าสำคัญ อย่างไรก็ตาม อินเดียยังคงนำเข้ายุทธโศปกรณ์ที่มีเทคโนโลยีขั้นสูงจากต่างประเทศ เฉพาะอย่างยิ่ง บ. Rafale M และเรือดำน้ำชั้น Scorpene จากฝรั่งเศส รวมทั้ง ฮ.จู่โจม AH-64E Apache ของสหรัฐฯ ล่าสุด อินเดียสามารถบรรลุข้อตกลงสั่งซื้อโดรนพิฆาต (MQ-9B) จำนวน 31 เครื่อง จากสหรัฐฯ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถกองทัพอินเดีย เฉพาะอย่างยิ่งตามแนวชายแดน และเป็นการปูทางสู่การถ่ายทอดเทคโนโลยีแก่อินเดีย

ปัญหาด้านความมั่นคง

1) ความเคลื่อนไหวของกลุ่มแบ่งแยกดินแดน Khalistan ที่มีเป้าหมายจัดตั้งรัฐอิสระสำหรับชาวซิกข์ ครอบคลุมรัฐปัญจาบและรัฐทางตอนเหนือของอินเดีย รวมทั้งแคว้นปัญจาบของปากีสถาน ที่สำคัญ ได้แก่ 1) กลุ่ม Sikhs for Justice (SFJ) ที่เคลื่อนไหวเรียกร้องการจัดตั้งรัฐ Khalistan ทั้งในอินเดียและต่างประเทศ ได้แก่ สหรัฐฯ สหราชอาณาจักร และแคนาดา โดยอินเดียติดตามความเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง

กับทั้งเรียกร้องให้รัฐบาลทั้ง 3 ประเทศสกัดกั้นกิจกรรมของกลุ่มดังกล่าว ทั้งนี้ อินเดียประกาศให้กลุ่ม SFJ เป็นกลุ่มผิดกฎหมายเมื่อปี 2562 และเรียกร้องให้สหรัฐฯ ประกาศขึ้นบัญชีกลุ่มดังกล่าวเป็นกลุ่มก่อการร้าย เมื่อ มี.ค.2568 เนื่องจากเคลื่อนไหวสนับสนุนให้รัฐปัญจาบประกาศเอกราช และ 2) กลุ่ม Khalistan Tiger Force (KTF) ที่ทำกิจกรรมเคลื่อนไหวในแคนาดา และกรณีที่ยินเดียเผชิญข้อกล่าวหาจากแคนาดาต่อการลอบสังหารหัวหน้ากลุ่ม KTF จนทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างอินเดียกับแคนาดาตกต่ำลง และบั่นทอนภาพลักษณ์ของอินเดีย ในประชาคมระหว่างประเทศ หวังปี 2566-2567 อย่างไรก็ดี อินเดียและแคนาดาฟื้นฟูความสัมพันธ์ระหว่างกันอีกครั้ง หลังจากนายมาร์ค คาร์นีย์ เข้าดำรงตำแหน่ง นรม.แคนาดา เมื่อ มี.ค.2568

2) ปัญหาหลักลอบค้ายาเสพติดและอาวุธข้ามแดน บริเวณพรมแดนรัฐทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือของอินเดียติดกับเมียนมา ที่สำคัญ ได้แก่ รัฐมิโซรัม รัฐมณีปุระ รัฐนาคาแลนด์ และรัฐอัสสัม รวมถึงปัญหาผู้ลี้ภัยจากเมียนมาจากสถานการณ์ขัดแย้งภายในประเทศ ซึ่งก่อให้เกิดปัญหาการขยายตัวของหมู่บ้านที่เกิดขึ้นใหม่ตามแนวชายแดนเมียนมา เป็นภัยคุกคามต่อคนท้องถิ่นและความมั่นคงของอินเดีย อย่างไรก็ดี อินเดียยื่นหัดสนับสนุนให้เมียนมากลับคืนสู่วิถีประชาธิปไตย และร่วมมือกับประชาคมระหว่างประเทศ รวมทั้งอาเซียน ในการแก้ไขปัญหาเมียนมาผ่านแนวทางฉันทามติ 5 ประการ (Five-Point Consensus-5PC) และพร้อมให้ความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรมแก่เมียนมา โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง

3) ภัยคุกคามทางไซเบอร์ อินเดียเป็น 1 ใน 10 อันดับแรกของประเทศที่ตกเป็นเป้าการโจมตีทางไซเบอร์ระดับโลก โดยเกิดเหตุโจมตีทางไซเบอร์กว่า 79 ล้านครั้งเมื่อปี 2566 และอาจเพิ่มจำนวนขึ้นเป็น 1 ล้านล้านครั้งในปี 2576 ตลอดจนเผชิญกับการโจมตีที่ซับซ้อนมากขึ้น สร้างความเสียหาย และส่งผลกระทบต่อประชาชนจำนวนมาก ส่งผลให้รัฐบาลออกกฎหมายคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลทางดิจิทัล (DPDP) พ.ศ.2566 เพื่อให้ความสำคัญกับความเป็นส่วนตัวและสิทธิในการปกป้องข้อมูลของพลเมืองอินเดีย นอกจากนี้ ชาวอินเดียบางส่วนยังตกเป็นเหยื่ออาชญากรรมทางไซเบอร์จากภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เฉพาะอย่างยิ่งเมียนมา ลาว กัมพูชา ในลักษณะการหลอกลวงว่า เหยื่อมีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมผิดกฎหมาย (Digital Arrest scam) การหลอกให้ลงทุนหรือแชร์ลูกโซ่ (Investment Scam) และการหลอกให้รัก (Romance Scam) ผ่านแพลตฟอร์ม Google และ Meta

4) การขยายอิทธิพลของจีนในภูมิภาคเอเชียใต้และมหาสมุทรอินเดีย ทั้งด้านการค้า การลงทุน การทหาร และความมั่นคง สร้างความกังวลให้อินเดียถึงการรุกคืบของจีนเข้ามาในพื้นที่อินเดีย อย่างไรก็ดี อินเดียกลับมาฟื้นฟูความสัมพันธ์กับจีน และผ่อนคลายความตึงเครียดบริเวณชายแดนตลอดแนวเส้น LAC ในดินแดนสหภาพลาดักห์ เพื่อส่งเสริมเสถียรภาพในภูมิภาค และถ่วงดุลความสัมพันธ์กับสหรัฐฯ ด้านเศรษฐกิจ

5) ความขัดแย้งกับปากีสถานที่เสื่อมทรามลงจากกรณีแคชเมียร์ โดยอินเดียเชื่อว่า ปากีสถานสนับสนุนกลุ่มก่อการร้ายและกลุ่มแบ่งแยกดินแดนแคชเมียร์ ซึ่งสถานการณ์ดังกล่าวก่อให้เกิดความตึงเครียดในภูมิภาค และทำให้มหาอำนาจ อาทิ จีน สหรัฐฯ พยายามเข้าไปมีบทบาทในภูมิภาค เฉพาะอย่างยิ่งภายหลังอินเดียเปิดปฏิบัติการ Sindoor เมื่อ พ.ศ.2568 ตอบโต้ปากีสถานจากเหตุการณ์ก่อการร้ายที่เมือง Pahalagam ในดินแดนสหภาพจัมมูและแคชเมียร์ อินเดีย เมื่อ เม.ย.2568

สมาชิกองค์การระหว่างประเทศ เป็นสมาชิกองค์การระหว่างประเทศและกลุ่มความร่วมมือที่สำคัญ เช่น UN, G20, ASEM, BRICS, BIMSTEC, WTO, SAARC, ASEAN+6, IORA, SCO, FAO , ADB, World Bank และ QUAD

การขนส่งและโทรคมนาคม มีท่าอากาศยานกว่า 162 แห่ง สามารถรองรับการขนส่งทางอากาศ และอากาศยานขนาดใหญ่ในรูปแบบต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ โดยรัฐบาลตั้งเป้าหมายเพิ่มจำนวนท่าอากาศยานเป็น 350 แห่งภายในปี 2590 นอกจากนี้ ยังมีเครือข่ายเส้นทางคมนาคมทางรถไฟที่ใหญ่ที่สุดแห่งหนึ่งของโลก มีระยะทางประมาณ 69,181 กม. และมีถนนระยะทาง 6,371,847 กม. ซึ่งยาวเป็นอันดับ 2 รองจากสหรัฐอเมริกา รวมถึงท่าเรือสำคัญ 13 แห่ง เช่น เมืองมุมไบ กัว โกลกาตา และเจนไน

การเดินทาง ชาวไทยที่ต้องการเดินทางไปยังอินเดียสามารถขอรับการตรวจลงตราแบบ e-Visa ผ่านเว็บไซต์ <https://www.indiasevisa.org/th/applicationvisa> ทั้งประเภทท่องเที่ยว พักผ่อน หลักสูตรระยะสั้น ธุรกิจ การเยี่ยมชมทางการแพทย์ หรือการประชุม อย่างไรก็ตาม หากต้องการขอรับการตรวจลงตราประเภทอื่น สามารถยื่นคำร้องตามปกติต่อสถานเอกอัครราชทูตอินเดียประจำประเทศไทย ผ่านทางศูนย์รับคำร้องขอวีซ่า (VFS) ที่เว็บไซต์ www.vfsglobal.com/india/thailand/ ทั้งนี้ การขอตรวจลงตราเพื่อเดินทางไปยังอินเดีย มีค่าธรรมเนียมตั้งแต่ 2,000-5,000 บาท (ขึ้นอยู่กับประเภทวีซ่า) ขณะที่ผู้ถือหนังสือเดินทางทูตและราชการ ได้รับการยกเว้นการตรวจลงตรา (ไม่เกิน 90 วัน) ล่าสุดรัฐบาลไทยอนุญาตให้ชาวอินเดียที่เดินทางเข้าไทยเป็นการชั่วคราว เพื่อการท่องเที่ยว การติดต่อธุรกิจ และการทำงานระยะสั้น ได้รับการยกเว้นการตรวจลงตรา และสามารถพำนักในไทยได้ไม่เกิน 60 วัน ตั้งแต่ 15 ก.ค.2567-ปัจจุบัน นอกจากนี้ รัฐบาลอินเดียประกาศ ยกเว้นค่าธรรมเนียม e-Visa ประเภทท่องเที่ยว ระยะเวลา 30 วัน แก่ นักท่องเที่ยวไทย มีผลถึง 31 ธ.ค.2568 สำหรับวีซ่าประเภทอื่นยังต้องชำระค่าธรรมเนียมตามปกติ

สถานการณ์สำคัญที่น่าติดตาม

1) สถานการณ์การเมืองภายในของอินเดีย รัฐบาลอินเดียจะยังคงสานต่อนโยบายกระตุ้นเศรษฐกิจทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ เช่น การลดอัตราภาษาร้างงาน การลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐาน การผลักดันอุตสาหกรรมด้านกลาโหม การส่งเสริมการลงทุนจากต่างประเทศ และการเร่งพัฒนาเศรษฐกิจให้เติบโตเป็นอันดับ 3 ของโลก ภายในปี 2573 รองจากสหรัฐฯ และจีน โดยยังคงสนับสนุนการผลิตภายในประเทศ และดึงดูดเงินลงทุนจากต่างประเทศ ตามแนวนโยบาย Make in India ขณะเดียวกันพยายามเชื่อมโยงตลาดภายในประเทศให้เป็นตลาดขนาดใหญ่ตลาดเดียว นอกจากนี้ ยังพยายามเปิดภาคการเกษตรของอินเดียให้สามารถแข่งขันในตลาดโลก เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับชาวอินเดีย

2) ความขัดแย้งกับปากีสถาน อินเดียจะยังคงดำเนินนโยบายแข็งกร้าวและซับซ้อนมากขึ้นต่อปากีสถาน รวมทั้งจะแสวงหาความร่วมมือจากประชาคมระหว่างประเทศทั้งในระดับทวิภาคีและพหุภาคี เพื่อกดดันปากีสถานเพิ่มขึ้น เนื่องจากเชื่อมั่นว่าปากีสถานสนับสนุนกลุ่มก่อการร้ายและกลุ่มแบ่งแยกดินแดนที่ปฏิบัติการบ่อนทำลายเสถียรภาพของอินเดีย เฉพาะอย่างยิ่งภายหลังเหตุการณ์ก่อการร้ายที่เมือง Pahalgam ในดินแดนสหภาพจัมมูและแคชเมียร์ อินเดีย เมื่อ เม.ย.2568

3) การปรับปรุงความสัมพันธ์กับจีน ภายหลังทั้งสองฝ่ายบรรลุข้อตกลงการลาดตระเวนตามแนวเส้น LAC ในดินแดนสหภาพลาดักห์ โดยทำการถอนทหารและรื้อถอนโครงสร้างพื้นฐานออกจากพื้นที่ตลอดจนการที่ผู้นำทั้งสองประเทศเห็นพ้องที่จะปรับความสัมพันธ์และพัฒนาความร่วมมือระหว่างกัน อาทิ การอนุมัติการตรวจลงตรา (วีซ่า) ท่องเที่ยวแก่พลเมืองจีนอีกครั้งในรอบ 5 ปี และการให้บริการเที่ยวบินตรงระหว่างอินเดียกับจีน อย่างไรก็ตาม อินเดียยังห่วงกังวลดุลการค้ำระหว่างสองประเทศที่อินเดียยังคงขาดดุลการค้าเกินกว่า 99,200 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

4) การดำเนินนโยบายต่างประเทศของอินเดียกับสหรัฐฯ และมหาอำนาจอื่น ทั้งในระดับทวิภาคี และพหุภาคี เฉพาะอย่างยิ่งในห้วงที่สถานการณ์โลกมีความซับซ้อน จากความขัดแย้งระหว่างรัสเซียกับยูเครน ที่อินเดียเผชิญแรงกดดันจากสหรัฐฯ และชาติตะวันตกในประเด็นมาตรการทางภาษี เพื่อให้ยุติการนำเข้า น้ำมันดิบจากรัสเซีย และสงครามระหว่างอิสราเอลกับกลุ่มฮามาส โดยอินเดียยังคงดำเนินนโยบายต่างประเทศ อย่างอิสระอยู่บนพื้นฐานของผลประโยชน์แห่งชาติ

5) การแสดงบทบาทของอินเดียในเวทีการเมืองระหว่างประเทศ โดยอินเดียจะให้ความสำคัญต่อ ประเด็นการเชื่อมโยงความร่วมมือด้านการค้าและการลงทุนระหว่างกลุ่มประเทศกำลังพัฒนากับกลุ่มประเทศ พัฒนาแล้ว พร้อมกับเพิ่มบทบาทนำในกลุ่มประเทศกำลังพัฒนาหรือกลุ่มประเทศโลกใต้ (Global South) นอกจากนี้ อินเดียจะเร่งส่งเสริมบทบาทการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและคมนาคมในภูมิภาคตะวันออกกลาง ภูมิภาคอินโด-แปซิฟิก ความมั่นคงทางทะเล และเสริมสร้างความปลอดภัยของเทคโนโลยีดิจิทัลระดับโลก โดยใช้ ความร่วมมือในกรอบ I2U2 (ประกอบด้วย อินเดีย อิสราเอล สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ สหรัฐฯ) กลุ่มความร่วมมือ ด้านความมั่นคง 4 ฝ่าย (QUAD) ระหว่างสหรัฐฯ กับอินเดีย ญี่ปุ่น และออสเตรเลีย รวมทั้ง Indo-Pacific Economic Framework (IPEF) เป็นกลไกขับเคลื่อน ซึ่งจะเป็นโอกาสสำคัญให้อินเดียแสดงบทบาทนำผลักดัน ความร่วมมือในระดับโลก

ความสัมพันธ์ไทย-อินเดีย

ไทยและอินเดียสถาปนาความสัมพันธ์ทางการทูตในระดับอัครราชทูตเมื่อ 1 ส.ค.2490 และยกสถานะขึ้นเป็นระดับเอกอัครราชทูตเมื่อปี 2494 โดยที่ไทยมี สอท.ประจำอยู่ที่กรุงนิวเดลี และมี สถานกงสุลใหญ่อีก 3 แห่ง ที่เมืองโกลกาตา มุมไบ และเจนไน ส่วนอินเดียมี สอท.ประจำกรุงเทพฯ และมี สถานกงสุลใหญ่ที่ จ.เชียงใหม่ และ จ.สงขลา ความสัมพันธ์ไทย-อินเดียพัฒนาใกล้ชิดขึ้นเป็นลำดับ หลังจาก อินเดียเริ่มดำเนินนโยบายเปิดเสรีทางเศรษฐกิจเมื่อปี 2534 และดำเนินนโยบายมองตะวันออก (Look East Policy) ที่ให้ความสำคัญกับประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้และเอเชียตะวันออกมากขึ้น และปรับเปลี่ยน มาเป็นการดำเนินนโยบาย Act East Policy ในสมัย นรม.โมดิ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายมองตะวันตก (Look West Policy) ของไทย ที่ผ่านมาทั้งสองประเทศแลกเปลี่ยนการเยือนระดับสูงหลายครั้ง ทั้งการเยือนอินเดีย ในระดับพระราชวงศ์ การเยือนระดับผู้นำประเทศ และการขยายความร่วมมือต่าง ๆ ภายใต้กรอบทวิภาคี และพหุภาคี

ไทยและอินเดียเฉลิมฉลองครบรอบ 75 ปี ความสัมพันธ์ทางการทูตระหว่างสองประเทศ เมื่อปี 2565 ส่งผลให้ประชาชนสองฝ่ายเข้าใจกันและกันมากขึ้น ทั้งสองฝ่ายยังคงหารือกันหลายระดับ อย่างต่อเนื่อง เฉพาะอย่างยิ่งการหารือระหว่างกระทรวงการต่างประเทศไทย-อินเดีย ซึ่งเป็นกลไกขับเคลื่อน ความร่วมมือสองฝ่ายให้แน่นแฟ้น นอกจากนี้ ไทยกับอินเดียยกระดับความสัมพันธ์สู่การเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ (Strategic Partnership) เมื่อ 3 เม.ย.2568 เพื่อส่งเสริมความร่วมมือในทุกมิติ อาทิ ความมั่นคง และการค้า

ด้านเศรษฐกิจ ไทยให้ความสำคัญกับการกระชับความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจกับอินเดีย โดย คำนึงถึงศักยภาพทางเศรษฐกิจของอินเดีย กลไกความร่วมมือที่สำคัญ ได้แก่ คณะกรรมการร่วมทางการค้า (จัดตั้งเมื่อปี 2532) การค้าระหว่างกันขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ภายหลังการลงนามกรอบความตกลงว่าด้วยการจัดตั้งเขตการค้าเสรีไทย-อินเดีย เมื่อปี 2546 ทำให้ไทยเป็นฝ่ายได้เปรียบดุลการค้ามาตลอด การค้าทวิภาคี เมื่อปี 2568 มีมูลค่า 544,825.14 ล้านบาท โดยเป็นการส่งออกจากไทย 395,038.96 ล้านบาท ไทยนำเข้า จากอินเดีย 149,786.18 ล้านบาท และไทยเป็นฝ่ายได้เปรียบดุลการค้า 245,252.78 ล้านบาท ซึ่งจากมูลค่า การค้าดังกล่าว ทำให้อินเดียเป็นตลาดส่งออกสำคัญอันดับ 4 และเป็นคู่ค้าสำคัญอันดับ 7 ของไทย

สินค้านำเข้าสำคัญจากอินเดีย ได้แก่ เครื่องเพชรพลอย อัญมณี เงินแท่งและทองคำ เครื่องจักรกล และส่วนประกอบ เคมีภัณฑ์ สินแร่โลหะอื่น ๆ เศษโลหะและผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์เวชกรรมและเภสัชกรรม พืช และผลิตภัณฑ์จากพืช ส่วนประกอบและอุปกรณ์ยานยนต์ สัตว์น้ำสด แช่เย็น แช่แข็ง แปรรูปและกึ่งสำเร็จรูป เครื่องจักรไฟฟ้าและส่วนประกอบ กาแฟ ชา เครื่องเทศ

สินค้าส่งออกสำคัญ ได้แก่ อัญมณีและเครื่องประดับ เคมีภัณฑ์ ไขมันและน้ำมันจากพืชและสัตว์ เม็ดพลาสติก เครื่องจักรกลและส่วนประกอบของเครื่องจักรกล เหล็ก เหล็กกล้าและผลิตภัณฑ์ ผลิตภัณฑ์ยาง เครื่องคอมพิวเตอร์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ รถยนต์ อุปกรณ์และส่วนประกอบ เครื่องปรับอากาศและส่วนประกอบ

การท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวอินเดียนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวไทยมากขึ้นเป็นลำดับ โดยในห้วง ม.ค.-ต.ค.2568 มีนักท่องเที่ยวอินเดียเดินทางมาท่องเที่ยวในไทย 1,984,859 คน มากเป็นอันดับ 3 รองจาก นักท่องเที่ยวมาเลเซีย และจีน ทั้งนี้ นักท่องเที่ยวอินเดียนิยมเดินทางมาท่องเที่ยวในสถานที่ท่องเที่ยวชายทะเล ของไทย ที่สำคัญ ได้แก่ สถานที่ท่องเที่ยวบริเวณชายฝั่งทะเลอันดามัน กับทั้งนิยมจัดงานฉลองมงคลสมรสที่ไทย

นายเรนทรา โมดิ
(Narendra Modi)

ตำแหน่ง	นรม.อินเดีย
วันเดือนปีเกิด	17 ก.ย.2493 (อายุ 76 ปี/ปี 2569) เมืองวัดนนคร เขตเมห์สาลา รัฐคุชราต โดยเป็นบุตรของนายดาตมดร์ดาส และนางฮีราเบน (เสียชีวิตแล้วทั้งคู่)
ศาสนา	ฮินดู
สถานภาพทางครอบครัว	สมรสกับนางชโสดาเบน (อายุ 74 ปี/ปี 2569) แต่แยกกันอยู่มานาน 49 ปี โดยไม่ได้จดทะเบียนหย่า และไม่มีบุตร
การศึกษา	ปริญญาโทรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยคุชราต
ประวัติการทำงาน	
ปี 2530	- สมาชิกพรรคภารตียะ ชนตะ (Bharatiya Janata Party-BJP)
ปี 2539-2544	- เลขาธิการพรรค BJP
ปี 2542-2545	- มุขมนตรีรัฐคุชราต สมัยที่ 1
ปี 2545-2551	- มุขมนตรีรัฐคุชราต สมัยที่ 2
ปี 2551-2555	- มุขมนตรีรัฐคุชราต สมัยที่ 3
ปี 2555-2557	- มุขมนตรีรัฐคุชราต สมัยที่ 4
ปี 2556	- คณะกรรมการรัฐสภาของพรรค BJP
ปี 2556	- ประธานคณะกรรมการรณรงค์เลือกตั้งทั่วไปปี 2557
ปี 2557-2562	- นรม. สมัยที่ 1
ปี 2562-2567	- นรม. สมัยที่ 2
ปี 2567-ปัจจุบัน	- นรม. สมัยที่ 3

สถานการณ์สำคัญ

- ในช่วงดำรงตำแหน่งมุขนายกรัฐมนตรีรัฐคุชราต มีเหตุการณ์สำคัญที่อาจเรียกได้ว่าเป็นจุดต่างพร้อย คือ เหตุจลาจลเมื่อปี 2545 ซึ่งนายโมดิเพิกเฉยต่อการก่อเหตุรุนแรงต่อต้านชาวมุสลิม จึงทำให้มีผู้เสียชีวิตประมาณ 1,000 คน ส่วนใหญ่เป็นมุสลิม

ข้อมูลที่น่าสนใจ

- เป็นผู้นำที่มีผู้ติดตามบนแพลตฟอร์ม X (ทวิตเตอร์) มากที่สุดในโลกจำนวน 108.1 ล้านบัญชี
- มีภาพลักษณ์เป็นผู้นำแห่งสันติภาพ
- เป็นผู้สถาปนาวันโยคะสากล (International Yoga Day) ขึ้นเมื่อ 21 มิ.ย.2558 ซึ่งได้รับการบรรจุให้เป็นวันสำคัญของโลกโดยสหประชาชาติ

เว็บไซต์ทางการและเครือข่ายสังคมออนไลน์

- <https://www.narendramodi.in/>
 - <https://www.facebook.com/narendramodi/>
 - <https://twitter.com/narendramodi>
 - <https://www.youtube.com/user/narendramodi>
-

คณะรัฐมนตรีอินเดีย

ประธานาธิบดี	Droupadi Murmu
นรม./รมว.กระทรวงทรัพยากรบุคคล การร้องทุกข์ และบำนาญ/ สำนักงานพลังงานปรมาณู/สำนักงานกิจการอวกาศ	Narendra Modi
รมว.กระทรวงกลาโหม	Raj Nath Singh
รมว.กระทรวงมหาดไทย/การสหกรณ์	Amit Shah
รมว.กระทรวงขนส่งทางบกและทางหลวง	Nitin Jairam Gadkari
รมว.กระทรวงสาธารณสุขและสวัสดิการครอบครัว/เคมีภัณฑ์และปุ๋ย	Jagat Prakash Nadda
รมว.กระทรวงเกษตรและสวัสดิการเกษตรกร/พัฒนาชนบท	Shivraj Singh Chouhan
รมว.กระทรวงการคลัง/กิจการตลาดสินค้า	Nirmala Sitharaman
รมว.กระทรวงการต่างประเทศ	Subrahmanyam Jaishankar
รมว.กระทรวงการเคหะและกิจการเมือง/พลังงานไฟฟ้า	Manohar Lal
รมว.กระทรวงอุตสาหกรรมหนัก/เหล็กกล้า	H. D. Kumaraswamy
รมว.กระทรวงพาณิชย์และอุตสาหกรรม	Piyush Goyal
รมว.กระทรวงศึกษาธิการ	Dharmendra Pradhan
รมว.กระทรวงวิสาหกิจขนาดกลาง ขนาดเล็ก และขนาดย่อม	Jitan Ram Manjhi
รมว.กระทรวงการกระจายอำนาจ/การเลี้ยงสัตว์ โคนม และประมง	Rajiv Ranjan Singh alias Lalan Singh
รมว.กระทรวงการขนส่งทางน้ำ	Sarbananda Sonowal
รมว.กระทรวงความยุติธรรมในสังคมและการเพิ่มขีดความสามารถ	Virendra Kumar
รมว.กระทรวงการบินพลเรือน	Kinjarapu Rammohan Naidu
รมว.กระทรวงกิจการผู้บริโภค อาหาร และการจัดสรรภาครัฐ/ พลังงานรูปแบบใหม่และพลังงานหมุนเวียน	Pralhad Joshi
รมว.กระทรวงกิจการชนเผ่า	Jual Oram
รมว.กระทรวงสิ่งทอ	Giriraj Singh
รมว.กระทรวงการรถไฟ/การเผยแพร่สัญญาณวิทยุและโทรทัศน์/ เทคโนโลยีสารสนเทศ	Ashwini Vaishnaw
รมว.กระทรวงการสื่อสาร/การพัฒนาภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	Jyotiraditya M. Scindia
รมว.กระทรวงสิ่งแวดล้อม ป่าไม้ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	Bhupender Yadav
รมว.กระทรวงวัฒนธรรม/การท่องเที่ยว	Gajendra Singh Shekhawat
รมว.กระทรวงพัฒนาสตรีและเด็ก	Annpurna Devi
รมว.กระทรวงกิจการรัฐสภา/กิจการชนกลุ่มน้อย	Kiren Rijiju
รมว.กระทรวงพลังงานและก๊าซธรรมชาติ	Hardeep Singh Puri
รมว.กระทรวงแรงงานและการจ้างงาน/กิจการเยาวชนและกีฬา	Mansukh L. Mandaviya
รมว.กระทรวงถ่านหิน/เหมืองแร่	G.Kishan Reddy
รมว.กระทรวงอุตสาหกรรมอาหารแปรรูป	Chirag Paswan
รมว.กระทรวงการพัฒนาแหล่งน้ำ	C R Patil

(พ.ย.2568)